

Зауважимо, що створення оглядових документів певного виду властиво багатьом науковим бібліотекам, у тому числі ОУНБ. Однак у практичній діяльності книгозбірень чіткої диференціації цієї продукції немає, навіть за назвами виду підготовленого інформаційного матеріалу, а отже, оглядові документи як вид інформаційно-аналітичної продукції наукової бібліотеки потребують глибшого аналізу й подальшого дослідження.

Список використаної літератури

1. *Блюменау Д. И.* Информационный анализ/синтез для формирования вторичного потока документов / Д. И. Блюменау. — Санкт-Петербург : Профессия, 2002. — 240 с.
2. *Дригайло С. В.* Бібліотечно-інформаційні продукти і послуги для користувачів наукових бібліотек / С. В. Дригайло // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2010. — № 4. — С. 79—86. — Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?c21com=2&i21dbn=ujrn&p21dbn=ujrn&image_file_download=1&image_file_name=pdf/bdi_2010_4_11.pdf (дата звернення: 03.01.2014). — Назва з екрана.
3. *Захарова І. В.* Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. — Київ : Центр учб. літ., 2013. — 335 с.
4. *Звіт про роботу Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки за 2013 р. / Терноп. ОУНБ.* — Тернопіль : [б. в.], 2014. — 72 с. — Режим доступу: http://www.library.te.ua/about/plany_zvity/zvit_2013/ (дата звернення: 03.01.2014). — Назва з екрана.
5. *Інформаційно-аналітична діяльність у сфері державного управління : метод. реком. / [уклад. : О. О. Шумаєва, О. О. Васильєва];* Донец. обл. держ. адмін., Донец. обл. центр перепідгот. та підвищ. кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг. — Донецьк: [Донец. обл. центр перепідгот. та підвищ. кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.], 2012. — 40 с. — Режим доступу: http://www.cpk.donetsk.ua/sites/default/files/images/library/analitychnaya_diyalnist.pdf (дата звернення: 03.01.2014). — Назва з екрана.
6. *Карпенко О. В.* Про недоцільність використання дефініції "оглядово-аналітична інформація", "оглядово-аналітичний документ" та "оглядова аналітична діяльність" у термінологічно-категоріальному апараті державного управління / О. В. Карпенко. — Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/847500115.pdf> (дата звернення 03.01.2014). — Назва з екрана.
7. *Коханова І. О.* Особливості створення оглядових документів / І. О. Коханова // Вісн. Харк. держ. акад. культури. — Харків, 2014. — Вип. 42. — С. 155—161. — Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v42/21.pdf> (дата звернення: 03.01.2014). — Назва з екрана.
8. *Кушнарченко Н. М.* Наукова обробка документів : підручник / Н. М. Кушнарченко, В. К. Удалова. — 4-те вид., перероб. і доповн. — Київ : Знання, 2006. — 334 с.
9. *Кушнарченко Н. Н.* Документоведение : учеб. для студ. вузов культуры / Н. Н. Кушнарченко. — 8-е изд., стер. — Київ : Знання, 2008. — 459 с. — (Серия "Высшее образование XXI века").
10. *Сорока М. Б.* Національна система реферування української наукової літератури / М. Б. Сорока ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 2002. — 209 с. — Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?c21com=2&i21dbn=vfeir&p21dbn=vf&image_file_name=doc%2fre0000011.pdf&image_file_download=1 (дата звернення 03.01.2014). — Назва з екрана.
11. *Швецова-Водка Г. М.* Вступ до бібліографознавства : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Кондор, 2008. — 216 с.
12. *Швецова-Водка Г. М.* Документознавство : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Знання, 2007. — 398 с. — (Серия "Вища освіта XXI століття").
13. *Швецова-Водка Г. М.* Загальна теорія документа і книги : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Знання, 2014. — 405 с. — (Серия "Вища освіта XXI століття").
14. *Яценко О. М.* Укладання оглядових документів : практич. посіб. / О. М. Яценко; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. — Київ : Нілан-ЛТД, 2011. — 84 с. — (На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек ; вип. 7).

В статті проаналізовані авторські підходи к определению понятия "обзор", а также его разновидностей с точки зрения научной классификации и практического применения. Охарактеризованы основные виды обзорных информационно-аналитических продуктов, создаваемых в результате информационно-аналитической деятельности областных универсальных научных библиотек Украины.

In the article the authorial approaches to the determination of concept "review" and its variants, both from the point of scientific division and practical application are analyzed. The basic types of survey information foods, which are created as a result of information-analytical activity of regional universal scientific libraries of Ukraine are described.

Надійшла до редакції 17 січня 2015 року

УДК 001.31:316.77

Оксана Матвієнко,
доктор педагогічних наук,
кандидат технічних наук,
професор кафедри КНУКіМ

Михайло Цивін,
кандидат технічних наук,
професор кафедри НАКККіМ

Предметне поле досліджень у науковій галузі "соціальні комунікації": за матеріалами профільних конференцій

У статті розглянуто предметне поле досліджень наукової галузі "Соціальні комунікації" шляхом аналізу матеріалів профільних конференцій.

Ключові слова: соціальні комунікації, матеріали конференцій, предметне поле досліджень.

Наукові комунікації як сукупність процесів представлення, передачі й одержання фахової інформації є основним механізмом функціонування й еволюції науки, а також необхідною умовою формування і розвитку особистості вченого.

Протягом дев'яти років відбувається становлення наукової галузі "Соціальні комунікації", що постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 року № 1718 була внесена до переліку галузей науки, з яких може бути

присуджений науковий ступінь. Офіційне визнання забезпечило "кумулятивний ефект", у тому числі й з організаційної точки зору — в університетах створено кафедри соціальних комунікацій, започатковано низку профільних видань, проходять захисти дисертаційних робіт, фахові конференції, зокрема й міжнародного рівня, тобто розвиток наукової думки у предметному полі цієї сфери відбувається у системі формальних і неформальних професійних комунікацій.

Безперечно, кількість і якість захищених дисертацій характеризують динаміку розвитку галузі, однак актуальною видається необхідність сформулювати і реалізувати нові пріоритети й орієнтири науки шляхом виявлення напрямів досліджень, які відповідають не тільки поточним потребам, а й стратегічним завданням розвитку суспільства.

Одним із засобів, який дає змогу оцінити появу та впровадження актуальних напрямів досліджень, є наукові конференції. Їхні матеріали — це джерело вивчення стану розвитку галузі у кількісному й якісному відношенні.

Метою статті є виявлення предметного поля досліджень соціокомунікативної проблематики у доповідях, представлених на конференціях, що відповідають тематиці наукової галузі "Соціальні комунікації".

Аналіз останніх публікацій. Формалізовані методи аналізу документального потоку є наріжним каменем оцінки фахового потенціалу, вибору відповідних пріоритетів, дослідження закономірностей функціонування наукових шкіл, продуктивності вчених та низки багатьох завдань не тільки в науці, а й у політиці та бізнесі.

У царині становлення і розвитку кількісних та якісних методів аналізу документального потоку працювали Е. Харм, П. Отле, В. Налімов і З. Мульченко, А. Прічард і Г. Віттинг, закони і моделі розвитку документопотоку сформулювали С. Бредфорд, Д. Ципф, А. Лотка.

Що стосується безпосередньо аналізу профільних матеріалів, однією з перших робіт, дотичних до теми, є стаття А. Аграновської [1], присвячена розгляду тез конференцій з магнетизму та магнітних матеріалів. Оцінюючи результативність та прикладну цінність цих досліджень, автор наголошує, що завдяки матеріалам галузевих конференцій можна дати оцінку досягнутого рівня студій, здійснити пошук їх перспективних напрямів, одержати низку кількісних, статистичних, організаційних відомостей. Тези доповідей містять дані про наукові центри, які провадять таку роботу, дають змогу виявити провідних фахівців галузі. На основі аналізу назв окремих секцій, а також їх кількісної та якісної динаміки можна окреслити основне коло наукових інтересів.

Поміж сучасних робіт, в яких реалізовано методи вивчення конференцій, слід згадати розвідку Н. Ржевцевої [11], яка виконала бібліометричний аналіз матеріалів однієї з міжнародних конференцій за тривалий період (1991—2012 рр.) за різними аспектами — історія розвитку напрямів заходу; розгляд роботи організаційного й програмного комітетів; динаміка публікацій вчених інших країн; аналіз публікацій організацій та авторів країн-учасниць; гендерний аналіз публікацій за напрямками.

Значна кількість робіт, присвячених аналізу документальних потоків у різних предметних галузях, оприлюднюється у "Віснику Книжкової палати".

Що стосується бібліометричних досліджень предметної галузі "Соціальні комунікації", слід відзначити працю Н. Кушнарєнко та А. Соляник [5], в якій виконано бібліометричний аналіз потоку захищених та затверджених ВАК України у 2008—2009 рр. дисертацій, віднесених до цієї сфери. Автори виявили маловивчені теми й акцентували на диспропорції у тематиці наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу. Документи профільних наукових конференцій є концентрованими і систематизованими джерелами інформації. Вони відображають головні

результати дослідження на певному етапі, основні проблеми, напрями пошукових робіт, однак є відомостями обмеженого поширення (на відміну від фахових видань, вимога до представлення яких в електронній формі обов'язкова).

У пропонуванні роботі суттєві складнощі торкалися формування джерельної бази дослідження, оскільки часто на сайтах ВНЗ наявні оголошення про проведення конференції, заявлено її назву та проблематику, проте відсутні програми заходу, які б містили назви секцій, доповідей, склад учасників.

Застосування відповідних стратегій пошуку, використання різних поєднань ключових слів "соціальна", "комунікація", "соціально-комунікативні технології" тощо не дало плідного, на перший погляд, результату для дослідження у кількісному відношенні, однак якісний аналіз дає змогу зробити певні висновки.

Із небагатьох доступних було проаналізовано кілька профільних заходів, проведених у різних навчальних закладах. Умовно їх можна поділити на конференції у тих ВНЗ, для яких тематика галузі "Соціальні комунікації" є "генетично притаманною" в різних її аспектах (бібліотекознавчому, документознавчому, журналістички та видавничої справи, прикладних соціокомунікативних технологій), і вишах, які тільки входять до проблемного поля досліджень цієї сфери. Для валідності одержаних результатів мусимо навести повністю назви секцій та заявлені теми доповідей (без зазначення авторів). У дослідженні використано матеріали конференцій, що відбулись у 2012—2014 рр.

Застосуємо метод семантичного аналізу назв секцій та заголовків доповідей, заявлених на конференціях. Обґрунтовуючи доцільність такого обмеження зауважимо, що інформаційна значущість заголовка визначається його функціональними властивостями: крім того, що він виконує сигнальну та інформативну завдання, слугує ще й пошуковим образом статті; в ньому найяскравіше виявляються змістові аспекти, семантична адекватність та еквівалентність основному змістові матеріалу.

В Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу проведено Всеукраїнську науково-методичну конференцію "Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві" (м. Івано-Франківськ, 2013 р. Модератор — доктор філософських наук, завідувач кафедри соціальних комунікацій та права ІФТУНГ О. Джура) [8]. У чотирьох секціях була представлена така тематика доповідей:

Секція 1. Вплив інформаційного суспільства на розвиток соціальних комунікацій:

- веб-сайти державних архівних установ України;
- артефактні документи Івано-Франківщини;
- формування інформаційного суспільства як визначальний фактор розвитку освіти в Україні;
- засади інформатизації та розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- людина в контексті сучасних освітніх стратегій.

Секція 2. Правові аспекти регулювання інформаційного простору:

- до питання конституційних змін;
- порушення недоторканості приватного життя, вчинене приватною особою з використанням службового становища;
- акредитація журналістів при прес-службі: правовий аспект;
- актуальні проблеми формування інформаційного суспільства в Україні.

Секція 3. Використання нових освітніх технологій як визначальний фактор професійної підготовки випускників ВНЗ:

- використання новітніх технологій навчання для формування особистісної готовності майбутніх фахівців нафтогазового профілю (?) до професійної діяльності;

- цифрова революція у вищій освіті;
- педагог-новатор із впровадження новітніх технологій навчання;
- компетентнісний підхід як освітня інновація;
- вплив інформаційних процесів в освіті на самоактуалізацію особистості;
- проблеми культури мовлення в комунікаційних процесах;
- імідж лідера як запорука успішної діяльності організації.

Секція 4. Особливості формування вітчизняного медіапростору в контексті побудови інформаційного суспільства — назви доповідей не наводимо, оскільки вони відповідають темі конференції та назві секції.

Підсумовуючи, зазначимо, що навіть розглядаючи соціальну комунікацію як фундаментальну характеристику суспільного буття і концептуально приймаючи необхідність міждисциплінарного збагачення соціокомунікативного знання, визнаємо, що аналізована конференція вийшла за коло заявленої тематики (окрім доповідей у секції 4), підминивши її проблематику педагогіки та права. Очевидно, такий підхід розмиває межі наукового напрямку, який перебуває у стадії становлення, і не дає змоги молодим науковцям увійти до проблемного поля наукової галузі "Соціальні комунікації", яку, по суті, не презентує "точками зростання" у дослідницькому ландшафті. У темах доповідей не розкрито проблему і не окреслено новизну дослідження; вони не відповідають навіть змісту секції в межах цієї конференції; багато з них мають надто загальне спрямування, не локалізовані стосовно предмета студії й під час інформаційного пошуку можуть бути релевантні будь-якій тематичі.

У Національному університеті "Львівська політехніка" відбулася Міжнародна наукова конференція "Інформація, комунікація, суспільство 2014" (21—24 травня 2014 р., Україна, Львів—Славське) [7], організована кафедрами соціальних комунікацій та інформаційної діяльності й інформаційних систем та мереж. Потужний за кількісним складом учасників та заявленими секціями захід презентував широкий спектр наукових доповідей. Однак намагання "гуманітарної" та "технічної" кафедр спільно виробити підходи до соціально-комунікаційних проблем натомість чітко поділило тематику на "технічний" та "гуманітарний" блоки. Поміж множини секцій розглянемо найбільш дотичні до наукової галузі "Соціальні комунікації" та секцію психолого-педагогічного спрямування, оскільки у паспортах спеціальностей 27.00.(01-06) професіологічні аспекти підготовки кадрів для означеної сфери заявлено як напрям досліджень.

Найбільш адекватними назвам конференції та секцій, змістові паспорту наукової спеціальності "Соціальні комунікації" є доповіді у секції "Бібліотечна, архівна та музейна діяльність в умовах розвитку інформаційного суспільства".

Доповіді у секції "Документознавство та інформаційна діяльність у системі сучасних наукових досліджень" присвячені здебільшого суто прикладним питанням, а саме:

- особливості збереження і захисту електронних документів;
- порівняльний аналіз роботи нової системи державної реєстрації прав на нерухоме майно;
- аналіз документальних змін в умовах спрощення візового режиму між Україною та країнами ЄС;
- засоби офісної автоматизації обліку відпусток у відділі кадрів Добротвірської ТЕС;
- інформаційне забезпечення формування електронної звітності та подання звітів за допомогою ПЗ "СОНАТА";
- автоматизація електронного документообігу в канцелярії ПАТ "Львівобленерго".

Аналізуючи тематику, приєднаємось до думки, висловленої В. Різуном, який, розмірковуючи про соціокомунікативні наукові питання, зазначив, що галузеві проблеми можуть стати науковими за умови "...якщо для пояснення причин, шляхів вирішення галузевих проблеми науковцями будуть пропонуватися різні підходи, що спиратимуться на теоретичні різномудраччя, протиріччя" [2, с. 12]. У наведеному прикладі назви доповідей загалом не стосуються галузевих проблем, а присвячені вирішенню локальних виробничих завдань і виглядають дещо недоречними у межах наукової конференції.

У контексті окреслених у паспортах наукової галузі "Соціальні комунікації" напрямів дослідження професіологічних аспектів підготовки кадрів для цієї сфери цікавим є аналіз доповідей у відповідній секції конференції, що мала назву "Психологічна та педагогічна компоненти документно-інформаційної діяльності" і була представлена такими темами:

- актуальність використання емоційного інтелекту в діяльності адміністратора;
- інформаційне забезпечення навчального процесу школярів (?) за допомогою засобів дистанційного навчання;
- формування інформаційних потреб людини відповідно до її психологічних особливостей;
- аналіз використання електронного журналу як інформаційно-комунікативного засобу;
- використання соціальної мережі "Facebook" у навчальних цілях;
- соціальні комунікації користувачів системи моніторингу якості життя;
- автоматизація перевірки пояснювальних записок до дипломних проектів;
- інформаційно-комунікаційні інтернет-ресурси у навчанні.

Очевидно, що окреслена тематика не стосується психолого-педагогічних компонент документно-інформаційної діяльності загалом та у контексті наукової соціокомунікативної проблематики зокрема. Відповідно, теми не локалізовані, а у частині дослідження власне педагогічних проблем не презентують нових напрацювань щодо підготовки кадрів для документально-комунікаційних установ, книгознавчої, бібліотечно-інформаційної освіти, а також розроблення й впровадження нових професійних стандартів. Деякі теми стосуються конкретних педагогічних проблем, у тому числі й підготовки школярів, і здебільшого тривіальні.

Аналіз конференцій, що відбуваються у навчальних закладах, які ініціювали введення наукової спеціальності "Соціальні комунікації", свідчить про стабільність їх "прив'язки" до профілю ВНЗ.

Зокрема, у Харківській академії мистецтв відбувається щорічна міжнародна наукова конференція "Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку" [10]. Оскільки захід передбачає значну кількість доповідей, наведемо деякі з їх назв:

- особливості етичних парадигм у сучасній рекламі;
- розвиток комунікативної політики сучасного радіопростору за допомогою соціальних мереж;
- образ України у кінематографічному просторі;
- комплектування основних фондів театральних музеїв лівобережної України як напрям їх соціокультурної діяльності (1923—1991);
- сучасне образотворче мистецтво в контексті проблеми комунікативності;
- національність, культура та соціальна комунікація: концептуальна модель взаємодії (згідно з К. Дойчем);
- академічна мобільність як модель крос-культурної комунікації сучасного освітнього простору;

- культурна традиція як комунікативний фактор;
- комунікаційний аспект правового суспільства: проблеми медіатизації.

Загалом, аналіз цих та інших тем доповідей свідчить про тісний зв'язок соціокомунікативної та соціокультурної проблематики, автори послуговуються понятійно-категоріальним апаратом наукової галузі "Соціальні комунікації", а тематика досліджень перебуває у межах паспорту спеціальності.

У КНУ імені Тараса Шевченка відбулася важлива з погляду узагальнення проблем і напрацювань нової наукової галузі конференція "Актуальні дослідження українських наукових шкіл у галузі соціальних комунікацій" [2]. Цікавим є впорядкування доповідей у програмі конференції за назвами дослідницьких закладів, з яких вони були представлені. Аналіз тематики свідчить про концентрацію досліджень навколо питань журналістики, періодики, текстів ЗМІ, мови та стилістики, медіалінгвістики, що характерно для навчального закладу, де проходив захід.

Протягом останніх років у Київському національному університеті культури і мистецтв відбуваються міжнародний симпозиум "Світ соціальних комунікацій" та міжнародна науково-практична конференція "Прикладні соціально-комунікаційні технології" (модератор — завідувач кафедри журналістики, доктор філологічних наук, професор О. Холод) [3; 4; 9].

Секції конференції "Прикладні соціально-комунікаційні технології":

- теорія та історія соціальних комунікацій;
- прикладні соціально-комунікаційні технології;
- теорія та історія журналістики;
- книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство;
- теорія та історія видавничої справи та редагування;
- соціальні комунікації в кіно- та телемистецтві.

Секції симпозиуму "Світ соціальних комунікацій" — теорія і методика соціальних комунікацій, соціальні комунікації і соціологічні знання; комунікаційні технології у педагогіці; теорія та історія журналістики; теорія та історія видавничої справи та редагування; книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство; міжкультурна комунікація та історія викладання іноземних мов, соціальні комунікації і кінотелемистецтво.

Слід зазначити, що аналіз повних текстів доповідей [3; 4] дав змогу виявити, що вони не тільки за формальною ознакою — заголовком — відповідають галузевій тематиці, а й за змістом висвітлюють теорії, способи дослідження соціальних комунікацій, форми соціокомунікативного конструювання і технології взаємодії.

Висновки. Пропонований аналіз мав на меті з'ясувати напрями, в яких розвивається предметне поле досліджень наукової галузі "Соціальні комунікації". Загалом, спираючись на матеріали відповідних конференцій, зокрема заходів, що проводять ВНЗ, для яких ця тематика є новою, практично неможливо виокремити не тільки "точки зростання" певних наукових проблем у дослідницькому ландшафті, а й ідентифікувати публікації як такі, що стосуються власне соціальних комунікацій. Хоча міждисциплінарність соціокомунікативного знання не викликає сумнівів і ця наукова галузь перебуває у стадії становлення, проте варто взяти до уваги, що протягом останніх років вона досить чітко відмежувалась від об'єкта, предмета і напрямів досліджень інших наук. Загалом, до назв доповідей і секцій на деяких конференціях із формального погляду доречно висловити певні зауваження:

1. Відбувається розмивання об'єкта і предмета наукової галузі "Соціальні комунікації": формулювання назв секцій профільних конференцій відповідає напрямам досліджень, об'єкту і предмету інших сфер знань.

2. Автори доповідей не послуговуються категоріально-понятійним апаратом наукової галузі "Соціальні комунікації".

3. Ключові слова у заголовку доповіді не дають змоги при індексуванні та подальшому пошуку документа віднести його до галузі "Соціальні комунікації".

Насамкінець зазначимо, що система наукової комунікації, важливим елементом якої є конференції, — високоорганізована соціальна структура, яка, безперечно, зазнає зовнішніх впливів (у тому числі й таких, як звітність щодо кількості проведених заходів, підрахунок балів за участь у них та за кількість опублікованих тез у звітності викладачів із науково-дослідної роботи). Однак, покладаючись на принципи самоорганізації науки, сподіваємось, що не цілеспрямовані зміни шляхом координації та певних керівних впливів, а насамперед її колективістський дух та існування на засадах егалітаризму сприятимуть поліпшенню ситуації й подальшому розвитку наукової галузі "Соціальні комунікації".

Список використаної літератури

1. *Аграновская А. И.* Материалы международных конференций как источники научной информации (на примере конференций по магнетизму и магнитным материалам) // НТИ. Сер. 1. — 1973. — № 5. — С. 22—24.
2. *Актуальні дослідження українських наукових шкіл у галузі соціальних комунікацій* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [наук. ред. В. Різун; упоряд. Т. Скотникова]. — Київ : Інститут журналістики, 2013. — 152 с.
3. *Комунікаційні технології*. — Т. 1. — Київ : КНУКІМ, 2013. — 343 с.
4. *Комунікаційні технології*. — Т. 2. — Київ : КНУКІМ, 2013. — 202 с.
5. *Кушнаренко Н. Н.* Этап начальной институционализации научных исследований в отрасли социальных коммуникаций: опыт Украины / Н. Н. Кушнаренко, А. А. Соляник. — Режим доступа: http://eprints.rclis.org/18793/1/solanyk_ntb.pdf. — Загл. с экрана.
6. *Паспорти спеціальностей*. — Режим доступу: http://www.journ.univ.kiev.ua/nauka/naukova_stor/Pasport_CK_VAK.pdf. — Назва з екрана.
7. *Програма 3-ї Міжнародної наукової конференції "Інформація, комунікація, суспільство 2014" (ICS-2014) 21—24 травня 2014 р., Україна, Львів—Славське*. — Режим доступу: <http://ics.ukrscience.org/>. — Назва з екрана.
8. *Програма Всеукраїнської науково-методичної конференції "Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві"*, м. Івано-Франківськ, 16—17 травня 2013 р. // *Гілея* : науковий вісник. — 2013. — № 76. — С. 263—265. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gileya_2013_76_94.pdf. — Назва з екрана.
9. *Програма IV Міжнародного симпозиуму "Світ соціальних комунікацій" (4—5 квітня 2014 року, м. Київ)*. — 20 с.
10. *Програма міжнародної наукової конференції "Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку"*. — Режим доступу: http://www.ic.ac.kharkov.ua/Nauk_rob/KSK-2012.html. — Назва з екрана.
11. *Ржевецева Н. Л.* Бібліометричні методи для проведення наукових досліджень // Міжнародна науково-практична конференція "Бібліотека вищої школи на новому етапі розвитку соціальних комунікацій" 24—25 жовтня 2013 року. — Режим доступу: http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1801/1/044_R_zhevteva.pdf. — Назва з екрана.

В статтю розглянуто предметне поле досліджень наукової галузі "Соціальні комунікації" шляхом аналізу матеріалів профільних конференцій.

The article deals with the subject field of research scientific branch "Social communication" by analyzing the materials specialized conferences.

Надійшла до редакції 6 лютого 2015 року